

začne prepozno delati, ne bo do časa dodelal in kriv bo po svoji počasnosti in vnemarnosti té ali une nesreče. Toraj še en pot: Pozor na vse strani! Na noge z društvi političnimi! *)

Koliko smo že ministerstev imeli v Avstriji?

Dunajski časnik „Vaterland“ je unidan sestavil imenik vseh ministrov avstrijskih od 13. marca 1848. leta, ko je Metternich vsled prekucije odstopiti bil prisiljen.

Vseh ministrov je v teh 23 letih blizo 83 bilo; na tanko jih je prav težko sešteti, ker je marsikter po večkrat minister bil. nekteri pa tako kratko časa, da jih skoro šteti ni. V tem številu tudi niso ogerski ministri od 17. februarja 1867., ko se je Ogronom posebno, čisto samostalno ministerstvo dovolilo.

Dvanajstkrat so se v tem času ministerstva celó premenila. 1. Ministerstvo, kteremu je načelnik bil Pillersdorf (15. marca do 8. julija 1848). 2. Ministerstvo Doblhof-Bachovo (17. julija do 6. okt. 1848). 3. Ministerstvo Schwarzenberg-Studio-novo (22. nov. 1848. do 21. avgusta 1859). 4. Ministerstvo Rechbergovo (21. avgusta 1859. do 12. aprila 1860). 5. Ministerstvo Goluhovski-Schmerlingovo (20. oktobra 1860. do 4. februarja 1861). 6. Ministerstvo Rainerjevo (4. februarja do 27. junija 1865). 7. Ministerstvo Belkredijevo (27. julija 1865. do 7. februarja 1867). 8. Ministerstvo Carlos Auerspergovo (30. dec. 1867. do 26. sept. 1868. Za nekaj časa Taaffe). 9. Ministerstvo Hasnerjevo (1. februarja do 4. aprila 1870). 10. Ministerstvo Potockijevo (12. aprila 1870. do 4. februarja 1871). 11. Ministerstvo Hohenwartovo (6. februarja do 30. oktobra 1871). 12. Ministerstvo današnje Adolf Auerspergovo.

Dopisi.

Iz Planine 17. nov. (Kon.) — Ta raztrgan most je bil prava nadloga vsacemu, kdor je čez-nj šel. Res moremo Boga hvaliti, da se v tem času ni nobena večja nesreča pripetila, kakor ta, da je včasih kako živinče skozi mostnice ного si pomolilo in bi si jo bilo ravno tako lahko tudi zlomilo. Poprava mosta se je pa tudi zastran tega odlašala, ker je knez Hasperški, kteri je mogel servitut temu mostu opravljati, hipoma les za popravo mostu odrekel, kterega je poprej leta in leta brez ugovora dajal. In tako je most že leto in dan tak, da je vsak na prvi mah sprevidel, da gospodarja nima in da je predmet kake pravde, kajti niti knez niti Malenčani niti Planinčani ga niso popraviti in vzdržati hoteli. Most se med konkurenčne naprave sploh ne more prištevati; bil je na stroške občine planinske napravljen in njenim prebivalcem tudi največ koristi donaša. Vsaki, kdor ima v Malnih opravek, mora čez ta most, kar mu, ognivši se daljnega družega mosta, prihrani dosti korakov in tudi podplatov. V Malne vozi vse, kar ima les za žage ali pa žita za mlenje; poleg tega se vozi čez in hodi na travnike unkraj mosta in v bližnji gozd; vrh tega postane pa most neposrednja vez med Planino in z vami na vzhodno-južno stran planinskega okraja, kedar jeseni celo Planinsko ravnino voda zalije, tedaj se cesta mimo grada več tednov pod vodo skrije, tukaj pa zarad više lege cesta še dolgo suha ostane. Sicer pa so

tudi Malni planinski eldorado, kamor poleti gospôda prav rada zahaja, ker Andrejček jih zmiraj z dobro pivo, ribami in raki pogosti. Zakaj tedaj se večina Planincev tako trmoglavno obnaša zoper popravo tako potrebne reči? To ni znamenje lepe zastopnosti in ljubezni med občani, temuč kaže disharmanijo, ker Malenčani so skladni del trga in nosijo vsa bremena skupno s Planino. Predlog gosp. Deva, naj se most na stroške vse občine napravi, je žalibog padel in zopet bo precej vode poteklo, predno se ta mostna zadeva reši. Protest manjšine zoper ta sklep se je deželnemu odboru predložil, s tehtnimi vzroki podprt. Da bi vsak nekoliko soldov k tej občno koristni reči daroval, nikogar ne bi zadelo hudo; devet posestnikov samih pa vendar ne more stroškov trpeti. — Družbeno življenje je tukaj nekako dolgočasno, pa bi se brzo zasuknilo na veselo, ako bi vladala lepa složnost in skupnost in ne bi se gledalo na male žrtve. Naš „Sokol“ dremlje predolgo zimsko spanje; naj bi se kmalu izbudil! Zadnji čas se je tudi govorica raznesla, da se zaspala čitalnica zopet oživlja. Zares skrajni čas je, da se kaj stori o tej reči, vsaj je v Planini vendar precejšna množica inteligentnih mož in vrlih domoljubov, pa še čitalnice nimajo, ki bi jo vendar tako lahko imeli. Zato na noge možaki, ki imate veljavo, in vsi drugi, ki morete z duševnimi močmi pripomoči, da čitalnica postane pribežališče v dolgočasni zimi!

Iz Postojne 24. listopada. (Čitalnična beseda) preteklo nedeljo, napravljena po dolgem prestanku, se je jako dobro sprinesla. Predstavljal se je igrokaz „Poglavje I. II. in III.“ Vsi naši diletantje so svojo nalogo dobro izvršili; zadovoljnost je tedej bila splošna. Med igralci zapazili smo to pot dve, prav dobri novi moči. Naj bi se igrokazi pogostoma ponavljali; — privabili bi gotovo več novih članov s časom čitalnici.

Iz Loke 24. nov. — Čast in hvala našim mestjanom, da so za župana nam volili gosp. Moharja, moža poštenega skozi in skozi, za blagor našega mesta skrbnega in ki ima srce sploh za narod naš slovenski in njegove pravice. Slava!

Iz Kamnika 27. dne t. m. — Danes smo na pokopališče spremili truplo gosp. Janeza Podrekarja, posestnika in trgovca tukajšnjega, ki sicer že več časa bolehen, je 25. dne t. m. nepričakovano hitro umrl. Gospodje kupčijskega stanú so ga nesli in mu svetili; gospodje pevci tukajšne čitalnice pa mu nadgrobnico peli. Velika množica mestjanov in od zunaj prisedših prijateljev, med temi tudi več gospodov iz Ljubljane, je zadnjo čast skazalo obče spoštovanemu rajnkemu. Kdor je mož tolike poštenosti bil in tako iskrenega rodoljuba kakor naš Podrekar, onemu ostane časten spomin na vse čase. Bode mu zemljica lahka!

Novomesto 27. nov. — Naš mestni odbor si je te dni postavil lep spominek pravega avstrijskega čutja s tem, da je grofu Hohenwartu, ki se je tako modro in pogumno potegoval za poravnavo narodov v Avstriji, podelil častno mestjanstvo. Slava mu! Svojim sobratom v Kranji pa čestitamo, da so podrli meščanstvo Beustu, ki ga je nameravala koterija nemčurska, podkurjena po ljubljanskih tujcih. Kamo si zabredel Kranj!

Iz Ljubljane. — Kranjski deželni zbor je tedaj spet razpuščen, kakor nekteri drugi. Zarad tega vriska „Tagblatt“ veselja, kajti na to on z vsemi družimi nemčurskimi judovskimi časniki že dela cele

*) Ker gosp. pisatelj, pisaje ta sestavek, ni še vedel, da so nam volitve že pred durmi, se ve, da za te volitve ni mogoče osnovana imeti društva; al v duhu teh družeb naj zdaj brž dela vsak rodoljub. Vred.

kvatre, al — kar Hohenwartovo ministerstvo ni hotelo storiti, storilo je sedanje. Tagblattovci so proškribirali naš deželni zbor za „nepostaven“. Res „kunštni“ so ti ustavoverci! Lani je ravno ta zbor bil „postaven“, letos jim je „nepostaven“! Cesar ga je sklical letos meseca septembra in cesar je potrdil že eno postavo, ki jo je ta zbor osnoval — a vendar je nemčurjem „illegal“ — zato, ker so v manjšini. Po novih volitvah se nadjajo sreče za sebe; al mitrdno zaupamo na naše volilce, da spet bodo kakor len mož stali za svoje poslance, ker po skušnjah več let so prepričani, da le národní možje delajo za narod naš pod starodavnim svojim geslom: „za vero, dom, cesarja“. Naš narod sam dobro vé odgovor dati „Tagblattu“, kaj so oni dosihmal storili: on dobro vé, da oni so bili, ki so sprožili prošnjo do presvitlega cesarja za vsakoletni odpis gruntne davka; ta prošnja se je tudi vsaj nekoliko vslišala; národní poslanci se neprestano potezajo za ravnopravnost našega jezika, da bi se ljudstvo ne mučilo po kancelijah s tujim jezikom; národní poslanci so odbili brezversko nadzorstvo ljudskih šol in skrbijo za dobre šole; národní poslanci so odpravili najdenišnico in s to odpravo deželi prihranijo vsako leto na tavžente goldinarjev; národní možje so sklenili letos postaviti, da bi županije imele oblast prepovedati, da se ne ženi vsak potepuh in berač; národní možje se potegujejo za več družih dobrot naši deželi, ktere zvesti sinovi so. To vé naš narod dobro, in se ne bo dal oslepiti po volkovih, ki bodo spet zdaj v ovčjih kožuhih se plazili okoli volilcev. — Po naših mislih naj ostanejo vsi naši poslanci kakor so dozdej bili v vsacem okraji; zdaj ni čas, tu ali tam družega izbirati. Prihodnje „Novice“ bodo v tem smislu prinesle oklic. Pa že zdaj brž naj se povsod dela na to, da se povsod voli prejšnji poslanec. Na kmetih bodo volitve poslancev 12. dne prihodnjega meseca, v trgih in mestih 14. dne, veliki posestniki volijo 15. dec. Deželni zbor je sklican že na 18. decembra.

— Včeraj smo videli veliko „ustavovercev“ iz dežele v Ljubljani. Menda so prišli mreže delat, kako bi po deželi lovili naše ljudi v svoje zanjke. Zato pozor! —

— (Iz občnega zbora družbe kmetijske), ki je bil 22. dne t. m., poročamo sledeče. Zbralo se je 69 družbenikov, med njimi mnogo predstojnikov podružnic kmetijskih in pa skušenih čbelorejcev iz Kranjskega in g. Sumper iz Koroškega, kajti v tem zboru se je imelo razsoditi, kateri panj je za naše navadne čbelorejce najbolj.

Družbe predsednik gosp. pl. Wurzbach je prijazno pozdravil zbor z ogovorom, v katerem se je spominjal neugodne letošnje letine, — obilih in važnih opravil, ki jih ima družba zdaj, ko jej je od ministerstva izročena razdelitev državne podpore za mnoge razdelke kmetijstva, — mnogih potrebščin, ki jih družba ima in da zato je treba, da predstojniki podružnic ne zanemarjajo pobiranja letnih doneskov od družbenih udov. Omenil je slavostnega počastenja g. M. Pregel-na in g. A. Brus-a s zlatim križem za zasluge, in pa med letom umrlih udov. Naposled je pozdravil gospode, ki so bili zastopniki vnanjih kmetijskih družeb.

Sporočilo v odborovem delovanju leta 1871. se ni bralo letos, ker je natisnjeno se podalo v slovenskem in nemškem jeziku vsacemu družbeniku.

Blagajnik g. Pregl je naznanil zboru račun preteklega leta in proračun za prihodnje leto, g. Brus, tajnika adjunkt, pa družbeni inventár, čegar vrednost je cenjena na 33.028 gold.

Dr. Jan. Bleiweis, družbin tajnik, je poročal o poročilih in predlogih podružnic. Prvo, o čemur je poročal, je bil popis posebne slabe letine v okraji bištriškem, senožeškem, planinskem, novomeškem in rateškem, kjer je taka bila, da lakota žuga. Stavil je potem dr. Bleiweis predloge: naj občni zbor sklene, da se c. kr. deželna vlada prosi, da brž v teh okrajih dá ustanoviti komisije, ki pozvedujejo revščino in nadloge zaradi živeža čez zimo in pa pomladanskega semena; te okrajne komisije naj poročajo glavni komisiji v Ljubljano na tanko, kaj in kako je, in ta komisija naj skrbi potem za pomoč revežem; dalje naj deželna vlada zaukaže, da se pri taci gospodariji ustavijo eksekucije, in da se odpišejo davki. — Gosp. deželni predsednik obljubi, da bode storil kar koli le mogoče. (Dal. prih.)

— Za c. k. gozdnega nadzornika na Kranjskem je izvoljen gosp. Lud. Dimic.

— (Čitalnična prva beseda) v nedeljo se je izvršila na občno zadovoljnost. Prihodnjič kaj več o njej.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Z velikimi težavami je novi ministerski predsednik knez Adolf Auersperg, nekdanji vojak major, spravil novo ministerstvo skupaj, med katerim se nahajajo mnogi možje, ki so včasih že ministri bili: baron Lasser je minister notranjih opravil, Dr. Stremayer nauka, dr. Glaser pravosodja, dr. Banhans kupčijstva, vitez Chlumetzky kmetijstva, dr. Unger brez odločnega opravilstva, baron Holzgethan ostane začasno minister financ. Minister deželne brambe pl. Scholl je odstopil, — odstopil je pa tudi pl. Groholski minister poljski in tudi Poljak grof Wodicki ni hotel prevzeti ministerstva — po takem je tedaj vendar malo upanja, da Poljaki pridejo v državni zbor dunajski, ki se ima menda že pred božičem začeti.

Da bi novo ministerstvo preživelo veliko mesecev, ni tedaj po takem upanja. Grof Hohenwart je neki prav dobre volje na Dunaji, ker vidi, da ga bodo spet kmalu iskali temveč, ker mu je presvitli cesar prav dober.

— Razpuščeni so deželni zbori v gornji Avstriji, na Kranjskem, Moravskem, v Vorarlbergu in v Bukovini.

Žitna cena

v Ljubljani 25. novembra 1871.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 80. — banaške 7 fl. 30. — turšice 4 fl. 50. — soršice 4 fl. 60. — rži 3 fl. 20. — ječmena 3 fl. 20. — prosa 3 fl. 40. — ajde 3 fl. 40. — ovsa 1 fl. 80. — Krompir 2 fl. —.

Žitna cena

v Kranji 27. novembra 1871.

Vagán pšenice 6 fl. 75. — rži 4 fl. 70. — ječmena 3 fl. 96. — ovsa 2 fl. —. — soršice 5 fl. —. — ajde 3 fl. 60. — prosa 4 fl. 50. — krompirja 2 fl. —. — fižola 5 fl. 76.

Kursi na Dunaji 28. novembra.

5% metaliki 57 fl. 65 kr. Ažijo srebra 116 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 67 fl. 50 kr. Napoleondori 9 fl. 31 kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu } 18. nov. 1871: 68. 81. 29. 8. 5.
na Dunaji } 34. 7. 8. 6. 73.
Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 2. decembra.